

Lääketieteellisen ajattelun ja ymmärretyn tiedon kertyminen ja tunnistaminen

Pekka Kääpä
TUTKE

Lääketieteellinen tiedekunta
Turun yliopisto

Lääkäreiden peruskoulutus

- Opintojen laajuus 360 op
- Syventävät opinnot 60 op
- Valinnaiset opinnot 20-30 op
- Ongelmalähtöinen (PBL) opinto-ohjelma Helsingissä ja Tampereella, muissa (Turku, Oulu, Kuopio) perinteisempi malli

Koulutuksen tavoitteet

- Hyvät lääketieteelliset tiedot ja taidot
- Tieteellinen ja kriittinen ajattelu
- Humanistisesti ja laaja-alaisesti ajatteleva asiantuntija
- Hyvät yleiset taidot
- Jatkuva opiskelu ja oppiminen
- ”Hyvä lääkäri”

Koulutuksen haasteet

- Lääketieteellisen tiedon progressiivinen lisääntyminen
- Yhteiskunnan asettamat lisääntyvät vaateet
- Koulutusmäärät
- Koulutuksen työelämävastavuus
- Koulutuksen laatu

Oppimisen arviointi lääketieteen perusopetuksessa

- Oppimistavoitteet
- Opettaja-arviointi
  - OSCE (Objective Structured Clinical Examination)
  - tentit
- Opettajuutorointi
- Opiskelijoiden itsearviot

Oppimisen haasteet

- Kurssimainen opinto-ohjelma
- Summatiivinen arviointi (tietojen ja taitojen taso) dominoi
- Piilocurriculum
- à pinnallinen opiskelutyyli
- à suorituskeskeisyys
- Epävarmuus valmistumisvaiheessa

Lääketieteellisen ajattelun ja oppimisen laadun kehittyminen – lääketieteen koulutuksen pitkän aikavälin seurantatutkimus

TUTKE, Lääketieteellinen tiedekunta, TY ja
LOKUS, Lääketieteellinen tiedekunta, OY

Tutkimuksen tarkoitus

- Seurantatutkimuksen tarkoituksena on tutkia lääketieteellisen ajattelun kehittymistä ja ymmärretyn tiedon kertymistä lääkärikoulutuksen aikana ja kehittää lääkärikoulutuksen opetusta ja opetusmenetelmiä vastaamaan opiskelijoiden tarpeita.

Tutkimuksen tavoitteet

- 1. Opiskelijoiden opiskelumotivaation ja –strategian selvittäminen opiskelun eri vaiheissa
- 2. Lääketieteellisen tiedon hahmottuminen kokonaisuuksiksi ja opiskelijan lääketieteellisen ajattelun kehittyminen opiskelun aikana
- 3. Opiskelijan oman roolin ja tehtävän hahmottuminen potilas-lääkärisuhteessa koulutuksen aikana

Tutkimuksen tavoitteet

- 4. Hyvän lääkärin ominaisuuksien hahmottuminen opiskelijalle koulutuksen aikana
- 5. Oppimisen seurannasta saatavan palautteen käyttömahdollisuudet opetuksen laadun arvioinnin välineenä (Oppimispalautetyökalut)

Tutkimusaineisto

- Pilottitutkimus v. 2005:
  - 1., 3. ja 6. vuoden opiskelijat (TY ja OY)
- Syksy 2006:
  - TY: 127 LL ja 25 HLL
  - OY: 120 LL ja 45 HLL

Tutkimusmenetelmät

- Opiskelumotivaatio, -strategia:
  - à Inventory of General Study Orientation (IGSO)
- Lääketieteellisen tiedon hahmottuminen ja käsitteellinen muutos opiskelun aikana:
  - à Kliininen kehyskertomus ja käsitekartta
    - kompetenssit
    - harhakäsitykset
- Opiskelijan rooli potilas-lääkärisuhteessa:
  - à Kliininen kehyskertomus

Lääketieteellisen osaamisen kehittyminen

- **Kompetenssit:**

- potilaiden hoito:

- vuorovaikutus, moniammatillisuus, päätöksen teko

- lääketieteellinen tieto

- työssäoppiminen:

- hoidon tason seuranta ja sen edistäminen

- kommunikaatiotaidot

- ammatillisuus:

- vastuu, kunnioitus, eettisyys

- terveydenhoito-organisaation toiminta

Tutkimuksen aikataulu

- Kliininen kehyskertomus ja käsitekartta: joka vuosi, varioiden
- IGSO: 1., 3. ja 6 v.
- Jatketaan valmistumisen jälkeenkin

Tutkimuksen merkitys

- Tutkimuksessa kehitetään samalla lääketieteen alan koulutusta
- Kehitetään oppimisen seurantaan perustuvaa opetuksen laadunarviointimenetelmiä
- Tuotetaan runsaasti perustavaa tietoa asiantuntijuuden kehittymisestä pitkäkestoisessa koulutuksessa
- Osa pitkäjänteistä tutkintojen jatkuvaa kehittämistä

Tutkimuksen merkitys

- Vastaavia pitkäkestoisia, työläitä seurantatutkimuksia vähän
- Edistää yliopistojen yhteistyötä kansallisesti ja kansainvälisesti

Tutkimusmenetelmät

- IGSO: opiskeluorientaatio
  - pinnallinen vs. syvä orientaatio
  - suunnitelmallisuus vs. saavutusorientaatio
  - sosiaalinen vs. työelämäorientaatio
  - omistautuminen vs. omistautumattomuus
  - ahdistuneisuus

Tutkimusmenetelmät

- Kliininen kehyskertomus:
  - terveysaseman vastaanotolle saapuu tyttären saattamana yksin asuva 78-vuotias naispotilas. Tyttären mielestä äidille on viime aikoina ilmaantunut muistamattomuutta, sekavuutta ja huimausta lisääntyvässä määrin. Tytär toivoo äidin saavan lähetteen keskussairaalaan tutkimuksia varten
  - pohdi tilannetta ja kerro mitä ajatuksia se sinussa herättää tulevana lääkärinä

Tutkimusmenetelmät

- Käsitekartta:
  - piirrä käsitekartta ihmisen terveydestä ja sairaudesta
  - keskity kokonaisuuteen ja kuvaa vain mielestäsi olennaisimpia asioita, suhteita ja yksityiskohtia